

**A Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság
XV. tudományos konferenciája**

Október 13. (szombat) 18:00

Hangverseny

„Hol vagy, csillagocska...”

Papp Mártára emlékezve

RAJK JUDIT (ének), BORBÉLY LÁSZLÓ (zongora)

Műsor:

LISZT: Elfeledett románc, S.527

MUSZORGSZKIJ: Hol vagy, csillagocska

DARGOMIZSSZKIJ: Románcok

Keleti románc

Szerettem Önt

Bú nyom és unalom

Ne nevezd őt égi lénynek...

LISZT: Reznició, S.187/a

MUSZORGSZKIJ: A dadával (Gyermekszoba, Nr. 1)

LISZT: Bölcsődal, S.191

CSAJKOVSKIJ: Románcok

Ne higgy nekem barátom

Szellemem, angyalom, barátom

Egy szó, egy üdvözlés se jön felőled

Déception

LISZT: Carrousel de Madame P-N, S.214a

Es muss ein Wunderbares sein, S.337

Einst, S.332

LISZT: Elfeledett románc / Romance oubliée, S.527 (1880)

**MUSZORGSZKIJ: Hol vagy, csillagocska / Где ты звездочка –
1. változat (Nyikolaj Grekov, 1866?)**

Hol vagy csillagocska, hol vagy, te fényes?
Tán elrejtőztél egy sötét felhő mögé,
egy fekete, sötét felhő mögé?

Hol vagy te leány, szépséges leány?
Tán elhagytad a kedvesed,
a szeretett kedvesed?

(És én bánatomban, kínzó fájdalmamban
kimegyek a nyílt mezőre;
tán meglátom fényes csillagomat,
tán rátalálok a szépséges lányra.)

A sötét felhő eltakarta a csillagocskát,
a hideg föld elvette tőlem a leányt.

(Bojti János nyersfordítása)

DARGOMIZSSZKIJ: Románcok

Keleti románc / Восточный романс (A. A. Fet, 1860)

Arra születted, hogy felizzítsd a lelkét a költőnek,
hogy felajzd őt és raboddá tegyed,
szavaid lágy örömeivel és
beszéded keleties furcsaságával,
fényes szemeid csillogásával és
pajzán lábacskaiddal.
A súlyos mámorra születted,
hogy a szenvedélyeket kielégítsd.

(Rajk Judit nyersfordítása)

Szerettem Önt / Я вас любил (Puskin)

Szerettem Önt: s talán e mély szerelmem
A lelkemben nem hunyt egészen el;
De békéjét ne dúlja már fel ez sem;
Nem búsítom önt már semmivel.
Szerettem önt, némán, reményvesztetten,
Voltam szelíd, majd féltékeny s irígy -
Mély áhitattal, gyöngéden szerettem,
Ég adja, hogy más is szeresse így.

(Franyó Zoltán fordítása)

Bú nyom és unalom / И скучно и грустно (Lermontov, 1847)

Úgy fáj a magány, és senki se nyújtja kezét
Míg fárad és csügged a lélek...
Vágytam!... de hiába kutattam a lét örömét,
S úgy futnak az évek – a legjava évek!

szeretni... de kit?... Pár percre – mit érne a lány?
S egy életen át – lehetetlen.
A kín, az öröm nyomorult maradék valahány,
S oly messze a múlt, nyoma sincs szívemben...

Megszólal az ész, s ami édes, a vágy, szerelem
Hangjára a semmibe széled,
S ha körbe tekint, jobb volna becsukni szemem, –
Oly pusztá, üres butaság ez az élet....

(Galgóczy Árpád fordítása)

**Ne nevezd őt égi lénynek... / Не называй её небесной
(Pavlov, 1848)**

Szűz álma közben, ő, a lányka
fekvőhelyedhez nem siet,
s őrangyalodként nem vigyázza
a mennyországnak lelkedet.

Óvéle más, de szép az élet,
hited miatta senyved el...
Ne is nevezd őt égi lénynek,
se földünktől ne vonjad el!

Testetlen szárnya sincs, amellyel
az emberektől elszökik,
oly rózsá- s liliomkehely, mely
a földi szemnek feslik itt.
Bűvös templomba csal be téged,
s nem fényes éden ám e hely...
Ne is nevezd őt égi lénynek,
se földünktől ne vonjad el!

Tekints e villogó szemekbe,
nem égi fénytől fénylenek,
kínzó napok vegyülnek össze
bennük s csalóka éjjelek.
Imára gyúlva, testi szépnek
trónszékénél ne térdepelj!
Ne is nevezd őt égi lénynek,
se földünktől ne vonjad el!

Nem angyal ő, nem ég lakója, –
hanem, ki szívéért könyörg,
hogyan gondol égi régiókra,
hogyan tudja azt, mi menny, mi föld?
Óvéle más, de szép az élet,
hited miatta senyved el...
Ne is nevezd őt égi lénynek,
se földünktől ne vonjad el!

(Kárpáty Csilla fordítása)

LISZT: Resignazione S.187/a (1877)

**MUSZORGSZKIJ: A dadával / С няней (Gyermekszoba, Nr. 1,
1868)**

Mesélj nekem, daduska, mesélj kedves,
énnekem,
arról a rút szörnyről, rémesről;
miként kószál az erdőben ő,
hogyan visz oda sok gyermeket,
és hogyan töri el fehér csontjukat,
és ők hogyan kiabálnak, sírnak ott.

Jaj, dadus! azért ette meg őket
az a rém,
mert megbántották jó dadájukat,
s szüleiknek ellentmondtak ők,
ez volt hát az oka, daduska?
Vagy tán mégse: inkább mesélj
a cárnéről és a cárról nékem,
kik a tenger partján
dús szobákban éltek.
És a cár, ki mindig sántikált,
hol megbotlott, ott egy gomba nőtt.
A cárné meg mindig náthás volt,
happizott, tört minden üveg.

Halod, jó dadus, azt a rémeset
ne meséld el nekem. Hagyd a rémet!
Mondd el daduska, azt a vicceset!

(Bojti János nyersfordítása)

LISZT: Bölcsődal/ Wiegenlied S.191 / LW. A303 (1881)

CSAJKOVSKIJ: Románcok

**Ne higgy nekem barátom / Не верь, мой друг, Op. 6, Nr. 1
(Tolsztoj, 1869)**

Ne higgy nekem, ha telve gyötrellemmel
Azt mondom, hogy szerelmünk mit sem ér.
Apálykor sem hűtlen hozzánk a tenger,
A drága földhöz ő is visszatér.

Már újra vágyom rád a régi hévvel,
És érzem, hogy megint rabod leszek;
S a hullámok morajló szenvedéllyel
Az áhított parthoz sereglenek.

(Galgóczy Árpád fordítása)

**Szellemem, angyalom, barátom / Мой гений, мой ангел,
мой друг (Fet, 1860)**

Könnyű árnyként,
szellemem, angyalom, barátom,
nem te lebegsz-e körben csendben,
nem te társalogsz-e csendben velem,
És törékeny ihletet te adsz-e,
Gyógyírt az édes kórra,
te hozol-e álmat,
szellemem, angyalom, barátom...

(Kiss Ilona nyersfordítása)

Egy szó, egy üdvözet se jön felőled / Ни отзыва, ни слова, ни привета, Op. 28, Nr. 5

(Apuhtyin, 1875)

Egy szó, egy üdvözet se jön felőled,
Sivatagként áll köztünk a világ,
A kérdésem, választ se kapva tőled,
Riadt búként nyilallik rajtam át.

Talán bánat s harag között maradva
Nyomot se hagyva tűnik el a múlt,
Mint elfelejtett dal habkönnyű hangja,
Mint csillag, mely az éjsötétbe hullt?

(Galgóczy Árpád fordítása)

Déception, Op. 65, Nr. 2 (Paul Collin, 1888)

A nap még ragyogott...
Újra akartam látni az erdőt,
ahol szerelmünk boldog óráiban
egykor együtt sétáltunk.

Azt mondtam magamban, az úton
bizonyára meglelem, hisz valaha itt
kezeink egymásban nyugodtak,
és így indultunk el.

Mindenütt keresem.
Hiába!
Hívom!
De csak a visszhang szól!

Ó szegény bágyadt napsugár!
Ó szegény kiszáradt fák!
Ó szegény szerelem, mily kár,
Hogy ily gyorsan elfeledtek!

(Rajk Judit nyersfordítása)

**LISZT: Mme Pelet-Narbonne körhintája / Carrousel de
Madame Pelet-Narbonne, S.214a/ LW. A271 (1881)**

**Es muss ein Wunderbares sein S.337 / LW. N78
(Ferdinand von Saar, 1880)**

Nincs annál csodálatosabb,
mint ha két földi lélek
nem ismer többé titkokat,
ahogy egymásba mélyed.
Örömet, bajt, szomorú, víg
sorsot viselve együtt,
az első csóktól holtukig
nem gyengül hű szerelmük.

(Hárs Ernő fordítása)

**Valaha... / Einst S.332 / LW. N73 (Friedrich von
Bodenstedt, 1878/79)**

Koszorút vágytam kötni hajdan
neked, s virágra nem akadtam:
most van virág távol, közel,
de jaj, te már nem létezel.

(Hárs Ernő fordítása)